

SEPTEMBER 1972

O N D E R Z O E K
naar de
A S P E K T E N
van het
Z E E V I S V E R B R U I K

~~Deel I~~

Uitgevoerd in opdracht van de
NATIONALE DIENST VOOR AFZET VAN
LAND- EN TUINBOUWPRODUKTEN
door de
Afdeling Marktstudie
Publicontrol/Benton & Bowles
Brussel

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het hoofdoel van het onderzoek bestaat erin een promotionele benadering van het zeevisprobleem te bepalen om aan de hand daarvan het verbruik zeevis in België te kunnen opdrijven.

In het kader van deze promotionele benadering houdt de studie zich voornamelijk bezig met de beschrijving van de gedragingen, de instelling, het oordeel en de motieven ten opzichte van zeevis bij de Belgische verbruiker.

INHOUDSOPGAVE

DEEL I

1. Doel van het Onderzoek	1
2. Techniek van het Onderzoek	2
3. Resultaten van het Onderzoek	
3.1. Kennis en imago van de zeevissoorten	12
3.2. Verbruiksfrequentie	19
3.3. Verbruikte produkten en verbruiksgewoonten	26
3.4. Aankoopplaatsen	44

DEEL II

3.5. Motiveringen en remmingen	51
3.6. Diepvriesvis	62
3.7. "Gerookt", "in bokaalen" en "in blik"	68
3.8. Het probleem van de koeltoeg	75
4. Bijlagen	
4.1. Leidraad voor het interview toegepast tijdens de eerste fase van het Onderzoek	81
4.2. Vragenlijst gebruikt tijdens de tweede fase van het Onderzoek	83
4.3. Lijst van antwoorden op de open vragen	89
4.4. Tabel van de vergissingsmarges	98

= = = = =

2. TECHNIEK VAN HET ONDERZOEK *

Dit onderzoek is uitgevoerd in twee afzonderlijke fasen :

2.1. Een kwalitatieve fase

Zonder rekening te houden met voorafgaande studies is in deze fase een diepgaande analyse gemaakt i.v.m. de motieven, de remmen en de gedragingen van de zeevisverbruikende en niet-zeevisverbruikende huisvrouwen.

Via deze fase is een vragenlijst opgesteld, die is gebruikt voor de volgende etappe van het onderzoek, nl. de kwantitatieve fase (zie 2.2.).

Twee reeksen interviews zijn in hogergeciteerd kader gehouden :

- 40 individuele, "niet-gerichte" interviews, met zeevisverbruikende huisvrouwen (onderzoek naar de motieven en gedragingen);
- 40 individuele, "niet-gerichte" interviews met niet-zeevisverbruikende huisvrouwen (onderzoek naar de belangrijkste remmen t.a.v. zeevis)

Deze interviews werden afgenomen zonder vooraf opgestelde vragenlijst. Wel werd hierbij gebruik gemaakt van een soort leidraad, die de interviews volgens een bepaald stramien deed verlopen (zie bijlage). Op deze manier garandeerden de vraaggesprekken de grootst mogelijke ongedwongenheid vanwege de geïnterviewden.

Het inlichtingen-materiaal werd gevormd uit 80 interviews, gehouden in april-mei 1972, waarvan 40 in het nederlandstalig landsgedeelte en 40 in het franstalig landsgedeelte (Brussel inbegrepen).

Teneinde een representatief beeld te verkrijgen, werden huisvrouwen van alle leeftijdsgroepen en socio-economische klassen ondervraagd.

* De technische details zijn uiteengezet in het "Ontwerp voor onderzoek naar aspecten van het zeevisverbruik" (maart 1972). De belangrijkste elementen, nodig zijn voor het lezen en interpreteren van de gerapporteerde resultaten, worden hier herhaald.

Hoewel de getallen niet voor extrapolatie vatbaar zijn, geven wij ter aanduiding, het profiel van de ondervraagde groep huisvrouwen :

	VERBRUIKENDE GEZINNEN	NIET-VERBRUIKENDE GEZINNEN
onder dan 35 jaar	15	15
35 - 50 jaar	13	14
boven 50 jaar	12	11
A	8	9
B	20	18
C	12	13

De elementen, verzameld via deze interviews, werden daarna geanalyseerd en samengevat. Hierdoor kwamen de belangrijkste gegevens naar voren, die hebben gediend als basis voor het opstellen van de kwantitatieve vragenlijst.

2.2. Een kwantitatieve fase

Het doel van deze fase is :

- de waarnemingen gedaan in de kwalitatieve fase te "kwantificeren", d.w.z. de opneming van de oordelen, de attitudes, de motieven, de remmen, enz.
- alle bijkomende, sekundaire inlichtingen te "kwantificeren", d.w.z. wie verbruikt zeevis, wanneer, hoe, waar...

Hiervoor werden 1.000 huisvrouwen geselecteerd (nationaal staal getrokken in twee fasen). Deze huisvrouwen werden thuis ondervraagd aan de hand van de standaardvragenlijst, opgesteld na de kwalitatieve fase. Deze vragenlijst werd goedgekeurd tijdens de werkbijeenkomst van 12 juni 1972 (zie vragenlijst in de bijlage).

De 1.000 interviews zijn als volgt over het land gespreid :

	<u>aantal</u>	<u>%</u>
<u>Zone I</u> (Vlaanderen)	247	25
- Aalst, Brugge, Gent, Kortrijk, Roeselare Oostende, Sint-Niklaas.		
- Houtave, Izegem, Kachtem, Lede, Leerne, Lichtervelde, Massemen, Stalhille, Waasmunster, Waregem, Zevenekote, Zeveneke		
<u>Zone II</u> (Antwerpen, Limburg)	306	31
- Antwerpen, Hasselt, Meehelen, Turnhout,		
- Binkom, Boortmeerbeek, Geel, Halle, Hever Kasterlee, Linden, Schilde, Tiel, Tildonk, Vorst, Vosselaar, Wespelaar, Zoerzel		
<u>Zone III</u> (Brussel)	118	12
<u>Zone IV</u> (Wallonië)	329	33
- Bergen, Charleroi, Doornik, La Louvière, Luik, Moeskroen, Namen, Verviers		
- Baudour, Erquelinnes, Estaimbourg, Estinnes-au- Val, Evegnée, Floreffe, Herlaimont, Landenne, Malonne, Péronnes, Quevaucamps, Ramet, Soumagne, Trazegnies		
Totale Steekproef	1.000	100 %

	<u>n</u>	<u>%</u>
<u>Leeftijd</u>		
minder dan 35 jaar	245	25
35 - 50 jaar	343	34
meer dan 50 jaar	412	41
<u>Gezin</u>		
1 of 2 personen	404	40
3 of 4 personen	374	37
meer dan 4 personen	222	22
<u>Kinderen</u>		
minder dan 7 jaar	232	21
7 - 15 jaar	297	27
zonder	565	52
<u>Sociale Klasse</u>		
A	69	7
B	423	42
C	508	51
<u>Woonplaats</u>		
Grote Centra	284	28
Middelgrote Centra	410	41
Landelijke Gemeenten	306	31

De Sociale Klassen werden bepaald in functie van de levensstijl van het gezin, de opvoeding van de geïnterviewde en het beroep van haar echtgenoot.

Klasse A : Vrije beroepen met hoog inkomen, hogere ambtenaren en hoger stafpersoneel.

Klasse B : Intellectuele beroepen, die niet ressorteren onder A (vrije beroepen met minder hoog inkomen, bedienden, ambtenaren, handelaars en gelijkgestelden)

Klasse C : Niet-intellectuele beroepen (landbouwers, arbeiders, gepensioneerden met lage rente en gelijkgestelden).

De Woonplaatsen werden ingedeeld als volgt :

Grote Centra : Agglomeraties van : Brussel, Antwerpen, Gent, Luik, Charleroi

Middelgrote Centra : Steden van 35.000 inwoners en meer, niet vervat onder "Grote Centra".

Landelijke Gemeenten : Gemeenten met minder dan 35.000 inwoners.

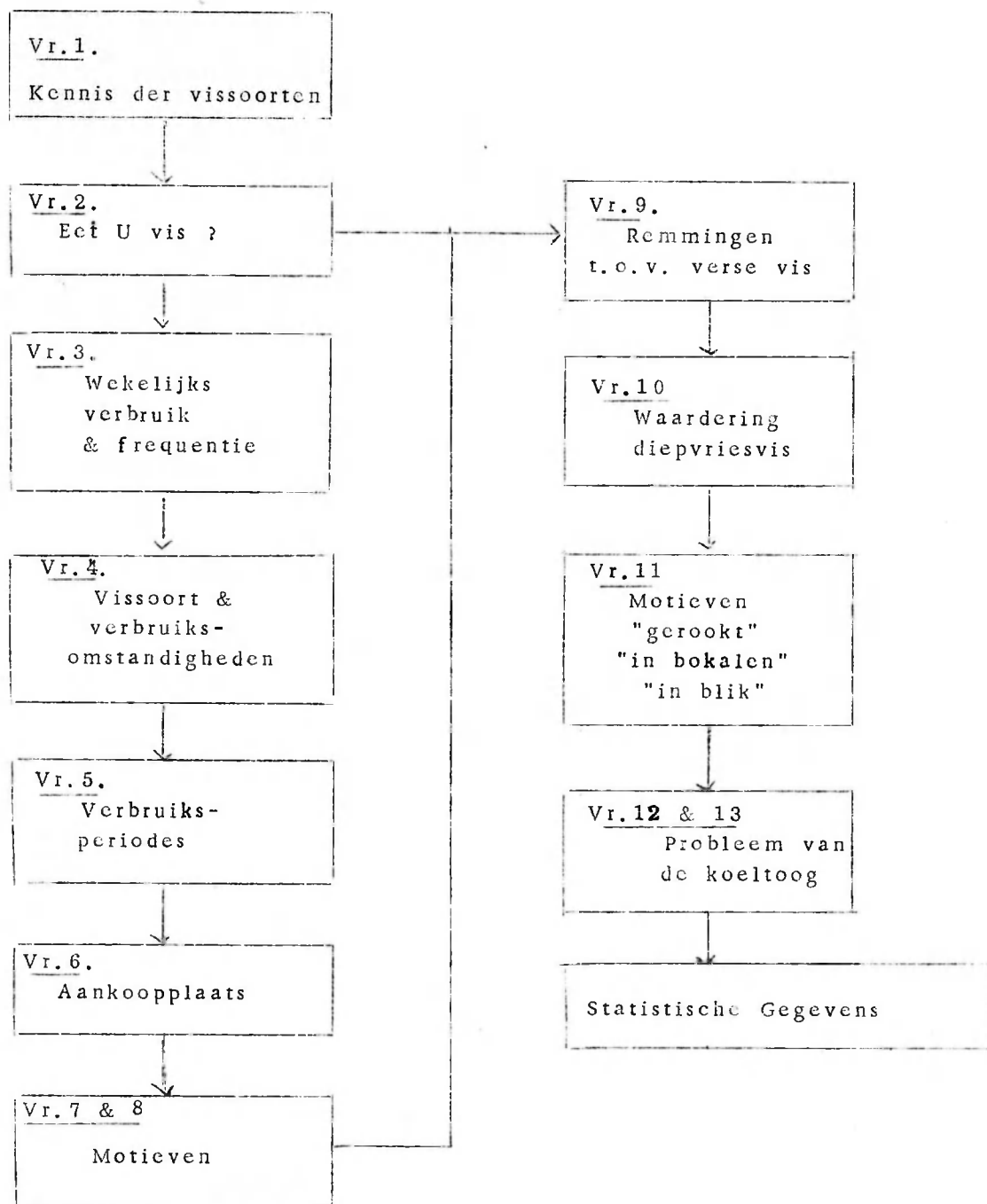
De interviews zijn afgenomen in de tweede helft van juni 1972.

Op het fieldwork is toezicht uitgeoefend door het personeel van de Afdeling Marktstudie van Publicontrol Benton & Bowles.

De vragenlijst, waarvan een exemplaar in bijlage, werd opgesteld in functie van de objectieven van het onderzoek (vergadering van 12 juni 1972) en de resultaten van de kwalitatieve studie.

Hierna volgt het schema van deze vragenlijst.

Schema van de Vragenlijst
=====

De kwantitatieve gegevens zijn mecanographisch omgezet in resultaat-tabellen. Deze tabellen zijn geanalyseerd om een synthese van de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens te maken. Alle resultaten zijn genoteerd in funktie van de stratificatie van de steekproef,

- de 1.000 geïnterviewde huisvrouwen.
- de groepen welke overeenkomen met de 6 vastgestelde maatstaven :
 - Leeftijd
 - Grootte van het gezin
 - Aanwezigheid van kinderen
 - Sociale klasse
 - Streck
 - Woonplaats

Kommentaar betreffende de kwantitatieve resultaten heeft slechts betrekking op de statistisch geldige gegevens *.

= = = = =

* Waarschijnlijkheidsdrempel 95%.

RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

3.1.

KENNIS EN IMAGO
VAN
DE ZEEVISSSEN

3.1.1. Antwoorden op vraag 1 :

"Kunt U enkele namen van zeevissen opsommen ?"

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	Totale	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
	Steek- proef	-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2 V1.	A+L	Brus.	Wal.	G.C.	M.S.	Land.
a. ondervraagden	1.000	245	343	412	404	374	222	232	297	565	69	423	508	247	306	118	329	284	410	306
Kabeljauw	85	82	85	88	85	86	86	83	87	86	91	88	83	87	80	86	88	86	84	86
Tong	53	52	53	49	50	56	54	51	58	52	78	62	42	55	39	59	62	56	50	54
Pladijs	33	34	34	33	34	36	30	32	34	34	28	39	30	44	31	32	29	32	36	31
Dorade	26	25	25	27	26	26	25	25	24	27	26	24	27	12	14	20	49	28	21	29
Koolvis	24	20	25	26	25	25	22	22	24	25	25	28	21	26	33	0	17	22	24	28
Rog	23	22	26	22	23	26	20	20	24	23	30	28	18	32	28	20	14	23	27	19
Haring	21	23	23	19	20	21	26	21	21	21	25	24	19	19	30	12	19	15	23	25
Wijting	18	15	20	18	18	17	19	13	18	19	17	19	17	11	8	14	33	23	12	21
Tarbot	12	9	12	13	11	14	10	10	10	13	28	13	9	16	11	17	7	16	12	8
Schelvis	6	5	7	6	5	8	7	7	7	6	7	9	4	2	7	9	8	8	6	6
Ander(en)*	41	40	44	37	37	40	48	43	40	40	49	44	37	44	50	41	29	41	58	30
Geen	5	3	6	4	6	4	3	4	3	5	1	1	8	4	8	3	2	5	5	4

* Men vindt de lijst van de "andere" genoemde vissen in bijlage 4.3.

3.1.2. KWALITATIEVE WAARNEMINGEN *

De Belgische huisvrouw blijkt een groot aantal vissen slechts bij naam te kennen (de kwantificering leidt tot een gemiddelde van 3,5 namen per geïnterviewde huisvrouw), terwijl de reële kennis, op ervaring gebaseerd, zich voornamelijk tot de volgende beperkt :

kabeljauw

"... zeer smakelijk ...
(ook toegegeven door niet-verbruiksters)

"... schappelijke prijs ..."

"... gemakkelijk te bereiden ..."

"... het gemakkelijkst klaar te maken, gekookt of als gebakken filets..."

"... we zijn er van jongsaf aan gewend ..."

"... de eerste vis waar je aan denkt als je de viswinkel binnenstapt ..."

.....

tong

"... een heerlijke vis, fijner dan kabeljauw ..."

"... het vlees is zacht en smaakt heerlijk ..."

"... de smakelijkste van de courante vissen ..."

"... alleen al de geur van het bakken maakt hongerig ..."

"... jammer genoeg veel te duur ..."

"... mocht U dikwijls tong eten, dan zou het U rufneren ..."

.....

* Waarnemingen verricht tijdens de eerste fase van het onderzoek.

Geringere kennis, doch toch met een zekere ervaring,
geldt in de tweede plaats van de :

Pladijs : "... het goedkoopst ..."
 maar "... veel minder fijn dan een tong ..."
 "... flauw van smaak ..."
 "... zonder veel smaak ..."

Dorade : "... gemakkelijk klaar te maken..."
 "... een matige prijs ..."
 "... lijkt wel op kabeljauw, maar moet anders
 klaargemaakt worden ..."

Slechts bekend van naam of door eten in restaurant,
bestaat er van de volgende vissen een vager beeld :

Rog : "... een heel bijzondere smaak ..."
 "... heel zacht, heel lekker ..."
 maar "... ziet er niet erg aantrekkelijk uit ..."
 "... vet en dus moeilijk te verteren ..."
 en "... soms erg duur ..."

Wijting : "... heerlijk ..."
 maar "... vol met graten ..."

Tarbot : "... heel smakkelijk ..."
 maar "... erg duur ..."

.....

Schelvis : "... heerlijk maar wordt minder dikwijls gegeten ..."

.....

"Haring", deze vis wordt in geen enkel opzicht met de andere vissoorten vergeleken; hij is :

"... goedkoop ..."

"... gemakkelijk te bereiden ..."

en "... kan in meerdere bereidingen aangekocht worden..."

over de smaak lopen de meningen echter sterk uiteen :

"... heerlijk ..."

volgens sommigen,

of "... niet erg fijn van smaak ..."

"... heeft een slechte smaak ..."

volgens anderen.

.....

In het kwalitatief stadium van de waarnemingen worden verder nog genoemd, doch zonder enige "werkelijke kennis van zaken" : Staartvis, Tonijn, Schar, Heilbot ...

Zoals verder wordt aangestipt (cfr.3.5.), is het imago van de zeevis over het algemeen zeer gunstig ("Heel goed voor de gezondheid"), doch de werkelijke kennis ervan is zeer beperkt. Deze vaststellingen werden bevestigd door de kwantitatieve gegevens, vervat in de voorgaande tabel (cfr.3.1.1.).

3.1.3. KWANTITATIEVE WAARNEMINGEN (cfr. tabel van 3.1.1.)

Kabeliauw is verreweg de meest vernoemde vis : hij wordt vermeld door meer dan 8 op de 10 huisvrouwen.

Op de tweede plaats vindt men tong, vermeld door meer dan de helft van de ondervraagde personen. De graad van kennis t.o.v. deze vissoort schijnt overigens te dalen naargelang men dichterbij komt bij de laagste klassen van de bevolking : daar waar 75 % van de ondervraagde personen van groep A tong vermelden als zeevis, daalt dit percentage tot minder dan de helft bij de huisvrouwen van groep C. In de provincies Antwerpen en Limburg schijnt deze vissoort minder spontaan vermeld te worden dan in andere streken.

Pladijs komt op de derde plaats : hij wordt vermeld door 1 op 3 huisvrouwen; deze vissoort schijnt beter gekend te zijn in groep B. Ditzelfde geldt voor Vlaanderen, waar meer dan 4 op 10 personen deze vissoort schijnen te kennen, daar waar dit in Wallonië slechts het geval zou zijn voor een kwart van de ondervraagde personen.

Op de vierde plaats komen de dorade, schelvis, rog, haring en wijting, telkens vermeld door ongeveer 20 tot 25 % van de ondervraagde huisvrouwen. Wat deze laatste vissoorten betreft, zouden enkel verdelingen volgens type van woonplaats en volgens de streek enkele noemenswaardige verschillen doen uitkomen :

- zo zou haring vaker worden vernoemd op het platteland (1 op de 4 huisvrouwen) dan in de grote steden. Deze vissoort schijnt trouwens vaker te worden vermeld in Limburg en Antwerpen (ongeveer 30 %) dan in Brussel (amper 10 %)
- wijting zou minder vaak vermeld worden in middelgrote steden (1 op 10 personen). Deze vissoort schijnt daarentegen beter gekend in Wallonië, waar 1/3 van de ondervraagde groep de vissoort vermeldt.

- voor dorade komt het hoogste percentage van kennis van deze vissoort uit Wallonië (ongeveer de helft van de ondervraagde groep).
- Schelvis daarentegen zou meer worden vernoemd in het nederlands-taligeddeel van het land (Antwerpen + Limburg), waar 1 op 3 personen deze vissoort vermeldt, tegen slechts 1 op 5 in Wallonië.
- Ook rog schijnt minder bekend te zijn in Wallonië (25 % van de ondervraagde groep) dan in de Oost- & West-Vlaanderen, waar deze vissoort wordt vermeld door ongeveer 33 % van de ondervraagde groep.

Tarbot, vermeld door gemiddeld 3 op de 10 ondervraagde personen, zou beter gekend zijn in de hogere klassen : bijna 3 op de 10 huisvrouwen van groep A vermelden deze vissoort, tegen minder dan 10 % in groep C. In Wallonië zou tarbot het slechtst gekend zijn : slechts 1/10 van de ondervraagde groep vermeldt deze vissoort.

De laatste plaats komt toe aan koolvis, die door nauwelijks 5 % van de totale ondervraagde groep vermeld wordt.

Hier dient nog aan toegevoegd te worden dat ongeveer 40 % van de ondervraagde huisvrouwen vissoorten opnoemen die niet op de lijst voorkomen. In zone II (Antwerpen + Limburg) ligt dit percentage van huisvrouwen het hoogst : ongeveer 50 % , tegen slechts 30 % in Wallonië.

3.2.

VERBRUIKSFREQUENTIE

3.2.1.1. Antwoorden op vraag 2 :

" Eet men zeevis in uw gezin ?"

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	JA	NEEN
Totale Steekproef	1.000	83	17
<u>Leeftijd</u>			
minder dan 35 jaar	245	86	14
35 - 50 jaar	343	86	14
m meer dan 50 jaar	412	78	22
<u>Huisgezin</u>			
1 of 2 personen	404	79	22
3 of 4 personen	374	85	15
meer dan 4 personen	222	88	12
<u>Kinderen</u>			
minder dan 7 jaar	232	84	16
7 - 15 jaar	297	87	13
zonder	565	81	19
<u>Sociale Klasse</u>			
A	69	94	6
B	423	89	11
C	508	76	24
<u>Gebied</u>			
2 Vlaanderen	247	80	20
Antwerpen + Limburg	306	84	16
Brussel	118	94	6
Wallonië	329	80	20
<u>Woonplaats</u>			
Grote Centra	284	89	11
Middelgrote Centra	410	81	19
Landelijke Gemeenten	306	79	21

3.2.1.2. Antwoorden op vraag 3 : 1ste deel

"Heeft U zeevis gegeten in de loop van verleden week ?"

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	JA	NEEN
Totale Steekproef	829	53	47
<u>Leeftijd</u>			
minder dan 35 jaar	211	52	48
35 - 50 jaar	295	56	44
meer dan 50 jaar	323	51	49
<u>Huisgezin</u>			
1 of 2 personen	317	50	50
3 of 4 personen	317	55	45
meer dan 4 personen	195	55	45
<u>Kinderen</u>			
minder dan 7 jaar	194	51	49
7 - 15 jaar	259	55	45
zonder	457	53	48
<u>Sociale Klasse</u>			
A	65	68	32
B	377	57	43
C	387	47	53
<u>Gebied</u>			
2 Vlaanderen	198	61	39
Antwerpen + Limburg	257	58	42
Brussel	111	55	45
Wallonië	263	41	59
<u>Woonplaats</u>			
Grote Centra	254	60	40
Middelgrote Centra	333	59	41
Landelijke Gemeenten	242	38	62

3.2.1.3. Antwoorden op vraag 3 : 2de deel :

" Hoe dikwijls (heeft U zeevis gegeten in de loop van verleden week) ? "

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	1 maal	2 maal	3 maal	meer dan 3 maal	Weet niet
Totale Steekproef	440	82	15	1	1	2
<u>Leeftijd</u>						
minder dan 35 jaar	109	79	18	-	1	2
35-50 jaar	166	86	11	1	2	1
meer dan 50 jaar	165	79	16	2	1	2
<u>Huizezin</u>						
1 of 2 personen	159	80	16	1	1	2
3 of 4 personen	174	84	13	1	1	2
meer dan 4 pers.	107	80	15	2	2	1
<u>Kinderen</u>						
minder dan 7 jaar	99	83	13	1	1	2
7 - 15 jaar	143	83	13	1	2	1
zonder	240	80	17	1	-	2
<u>Sociale Klasse</u>						
A	(44)	(82)	(16)	(-)	(-)	(2)
B	214	79	18	1	1	1
C	182	85	10	2	1	2
<u>Gebied</u>						
2 Vlaanderen	121	84	14	3	-	-
Antwerpen + Limburg	150	77	17	1	1	3
Brussel	61	69	28	-	2	2
Wallonië	108	94	4	-	2	1
<u>Woonplaats</u>						
Grote Centra	152	79	18	-	2	1
Middelgrote Centra	197	83	13	3	1	1
Landelijke Gemeenten	91	82	13	-	1	3

3.2.2. KWALITATIEVE WAARNEMINGEN *

Reeds in het kwalitatief stadium van de waarnemingen werd vastgesteld dat over het algemeen de verbruiksfrequentie van zeevis "uit gewoonte" tot "eens per week" beperkt was, en dit dan meestal op vrijdag gebeurde :

"... een oude gewoonte ..."

"... een traditie die niet veel meer betekent, maar die nog bestaat ..."

"... éénmaal per week is meer dan genoeg ... er moet afwisseling zijn ..."

"... van jongsaf aan heb ik op vrijdag vis gegeten ..."

.....

Een verhoging van de verbruiksfrequentie wordt geremd door factoren als de "onkunde" van de huisvrouw (en gebrek aan fantasie), alsmede externe factoren (bevoorrading, prijs ...) :

"... in de winkels is er alleen verse vis te krijgen op vrijdag ..."

"... goede vis is duurder dan vlees, je kunt hem niet dikwijls opdienen..."

"... met vlees kun je meer variëren..."

"... er zijn niet veel betaalbare vissoorten... meer dan eens per week en je kunt er je arm aan kopen ..."

.....

* Verricht tijdens de eerste fase van dit onderzoek

Anderzijds dient te worden opgemerkt, dat, hoewel behoefte aan variatie een remmende factor is (als gevolg van het gebrek aan fantasie van de huisvrouw), deze behoefte tevens, naast de "gewoonte"-factor, een minimale verbruiksfrequentie garandeert :

"... je moet er wat verandering in brengen, altijd vlees is ook niet goed..."

"... dat geeft wat verandering, en 't is gezonder..."

.....

3.2.3. KWANTITATIEVE WAARNEMINGEN (cfr. tabellen van 3.2.1.)

Ongeveer 80 % van de ondervraagde huisvrouwen verklaart zeevis te eten.

In grote gezinnen (meer dan 4 personen) zouden er meer verbruiksters zijn dan in kleine gezinnen.

Groep B zou meer zeevis eten dan groep C.

Het grootste aantal verbruiksters vindt men in de grote steden (ongeveer 90 %) ; dit geldt vooral voor Brussel.

* * *

De helft van de ondervraagde huisvrouwen zou zeevis hebben gegeten in de loop van de week vóór het interview.

Op regionaal vlak zou Wallonië over minder "recente verbruiksters" beschikken.

Ditzelfde geldt voor groep C, ten opzichte van de hogere klassen.

Dezelfde toestand zou men aantreffen op het platteland : amper 40 % van de huisvrouwen die daar ondervraagd werden, verklaren vis te hebben gegeten in de loop van de voorafgaande week.

* * *

Het grootste deel (ongeveer 80 %) van de "recente verbruiksters" (positief antwoord zie 3-1ste deel) beweren slechts eenmaal zeevis te hebben verbruikt tijdens de voorafgaande week; 15 % zou er tweemaal hebben gegeten. Ook hier vindt men, voor elk van de verschillende indelingen, weinig verschillen die statistisch gezien noemenswaardig zijn, met uitzondering van Wallonië, waar het percentage van huisvrouwen met een visverbruik van verschillende malen per week, vrij laag schijnt te zijn.

3.3.

VERBRUIKTE PRODUCTEN

&

VERBRUIKSGEWOONTEN

3.3.1.1. Antwoorden op vraag 4.a :

" Toen U het laatst zeevis at, welke zeevis was het ?"

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep).

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2V1	A+L	Brus.	Wal.	G. C	M. S.	Land.
a. onder. aagden	829	211	295	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Kabeljauw	47	48	46	46	45	47	48	52	52	43	48	50	43	46	55	43	40	46	46	48
(vers)	38	38	36	39	38	38	39	40	41	36	34	39	37	42	44	31	32	34	39	40
(diepgevroren)	9	10	10	7	7	10	9	12	11	7	14	10	6	3	11	13	9	12	7	7
(in dozen)	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tong	14	17	10	16	16	14	11	13	13	15	19	18	9	12	9	22	18	15	13	15
(vers)	12	15	9	15	15	11	11	12	10	14	19	16	8	10	7	20	16	14	11	13
(diepgevroren)	1	2	1	1	1	2	-	1	2	1	-	2	1	1	1	2	2	2	1	1
(in bereide schotels)	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
(in dozen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Dorade	10	11	10	10	11	10	10	11	9	11	8	8	13	8	4	10	19	12	9	11
(vers)	10	10	10	9	10	9	9	10	9	10	8	7	12	8	4	9	17	10	9	10
(diepgevroren)	1	1	-	1	-	1	1	1	-	1	-	1	1	-	-	1	2	1	-	1
(in dozen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bakalen of plastiek)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3.3.1.1.

Antwoorden op vraag 4.a :

" Toen U het laatst zeevis at, welke zeevis was het ?

(vervolg)

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2VI	A+L	Brus.	Wal.	G.C.	M.S.	Land.
a. ondervraagden	829	211	205	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Pladijs	6	4	4	8	7	5	4	4	2	8	3	5	6	11	7	2	2	6	6	5
(vers)	5	4	3	7	7	4	3	3	2	7	3	5	5	10	5	2	2	5	6	3
(diepgevroren)	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	-	1	1	1	2	-	-	-	1	1
(in dozen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schelvis	3	1	4	4	4	2	4	1	3	4	2	2	4	1	5	-	4	3	2	5
(vers)	3	1	3	4	4	2	4	1	3	4	2	2	4	1	5	-	3	3	2	4
(diepgevroren)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in dozen)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(gerookt)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haring	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	4	4	3	5	2	3	2	3
(in bokaalen of plastic)	1	2	1	1	1	2	1	2	-	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	1
(vers)	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	-	1	1	1
(gerookt)	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
(in dozen)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
(diepgevroren)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

P/B&B

3.3.1.1. Antwoorden op vraag 4.a.:

" Toen U het laatst zeevis at, welke zeevis was het ?"

(vervolg)

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

P/B&B

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2 Vl.	A+L	Brus.	Wal.	G. C.	M. S.	Land.
a. ondervraagden	829	211	295	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Wijting	2	1	4	1	2	2	4	1	4	2	2	2	3	1	1	3	5	3	2	3
(vers)	2	1	4	1	2	1	4	-	4	2	2	1	3	1	-	3	4	3	2	2
(diepgevroren)	-	1	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
(in bokaalen of plastiek)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Rog	1	1	2	1	2	1	1	-	1	2	2	1	1	3	1	2	-	2	1	1
(vers)	1	1	2	1	2	1	1	-	1	2	2	1	1	3	1	2	-	2	1	1
(in bokaalen of plastiek)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(diepgevroren)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarbot	1	1	2	1	-	2	1	1	-	1	5	1	-	2	-	3	1	1	1	1
(vers)	1	1	2	1	-	2	1	1	-	1	5	1	-	2	-	3	1	1	1	1
(diepgevroren)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koolvis	1	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	1	1
(vers)	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1
(diepgevroren)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(in bereide schotels)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3.3.1.1. Antwoorden op vraag 4. a. :

" Toen U het laatst zeevis at, welke zeevis was het ? "

(vervolg)

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2 VI	A+L	Brus.	Wal.	G. C.	M. S.	Land.
a. ondervraagden	829	211	295	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Anderen	13	16	15	11	11	15	15	15	14	12	14	11	15	18	13	12	11	11	18	10
(vers)	9	10	10	7	8	11	8	10	9	8	5	8	11	14	7	7	7	7	12	6
(in dozen)	3	5	3	2	2	3	5	3	2	3	5	2	4	2	4	3	3	2	4	3
(diepgevroren)	1	-	1	1	-	1	1	1	1	-	3	1	-	-	1	2	-	1	1	-
(gerookt)	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	1	-
(in bereide schotels)	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-
(in borden of plastic)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Weet niet	1	1	2	-	1	1	2	2	1	1	-	1	1	-	2	1	-	-	1	1

3.3.1.2. Antwoorden op vraag 4. b. :

" Bij welke maaltijd werd hij geserveerd ? "

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	's middags	's avonds	Andere
Totale Steekproef	829	65	34	2
<u>Leeftijd</u>				
minder dan 35 jaar	211	54	44	3
35 - 50 jaar	295	61	38	-
meer dan 50 jaar	323	75	23	2
<u>Huisgezin</u>				
1 of 2 personen	317	71	27	2
3 of 4 personen	317	60	38	2
meer dan 4 personen	195	62	38	1
<u>Kinderen</u>				
minder dan 7 jaar	194	57	40	3
7 - 15 jaar	259	61	38	-
zonder	457	68	30	2
<u>Sociale Klasse</u>				
A	65	77	23	-
B	377	69	30	2
C	387	58	40	2
<u>Gebied</u>				
2 Vlaanderen	198	74	25	2
Antwerpen + Limburg	257	60	37	3
Brussel	111	74	25	1
Wallonië	263	58	41	1
<u>Woonplaats</u>				
Grote Centra	254	62	37	1
Middelgrote Centra	333	70	28	2
Landelijke Gemeenten	242	60	38	2

3.3.1.3. Antwoorden op vraag 4.c. :

"Wie at er mee ?"

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	U	Uw echtgenoot	Uw kind(eren)	Andere personen
Totale Steekproef	829	97	80	57	9
<u>Leeftijd</u>					
minder dan 35 jaar	211	98	84	73	10
35 - 50 jaar	295	97	90	74	7
meer dan 50 jaar	323	96	68	32	12
<u>Huisgezin</u>					
1 of 2 personen	317	98	66	12	12
3 of 4 personen	317	95	87	83	8
meer dan 4 pers.	195	99	90	90	9
<u>Kinderen</u>					
minder dan 7 jaar	194	97	89	87	8
7 - 15 jaar	259	97	90	90	5
zonder	457	98	72	33	11
<u>Sociale Klasse</u>					
A	65	99	89	57	12
B	377	97	83	63	11
C	387	97	75	53	8
<u>Gebied</u>					
2 Vlaanderen	198	98	82	61	9
Antwerpen + Limburg	257	96	82	59	6
Brussel	111	97	66	53	15
Wallonië	263	98	81	55	11
<u>Woonplaats</u>					
Grote Centra	254	96	73	52	11
Middelgrote Centra	333	98	81	58	8
Landelijke Gemeenten	242	98	85	63	9

3.3.1.4. Antwoorden op vraag 4.d. :

" Steeds toen U het laatst zeevis at, hoe heeft U die opgediend ? "

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	Voorgerecht	Eerste schotel	Hoofdschotel	Andere
Totale Steekproef	829	2	1	97	1
<u>Leeftijd</u>					
minder dan 35 jaar	211	2	1	97	1
35 - 50 jaar	295	2	1	96	1
meer dan 50 jaar	323	2	1	97	1
<u>Huizegezin</u>					
1 of 2 personen	317	3	-	97	-
3 of 4 personen	317	1	1	97	1
meer dan 4 pers.	195	4	1	95	1
<u>Kinderen</u>					
minder dan 7 jaar	194	2	1	97	1
7 - 15 jaar	259	2	1	97	-
zonder	457	3	-	96	1
<u>Sociale Klasse</u>					
A	65	2	2	97	-
B	377	3	1	96	-
C	387	2	-	97	1
<u>Gebied</u>					
2 Vlaanderen	198	1	1	98	1
Antwerpen + Limburg	257	3	-	96	1
Brussel	111	1	2	97	-
Wallonië	263	3	-	96	-
<u>Woonplaats</u>					
Grote Centra	254	1	1	97	1
Middelgrote Centra	333	2	-	97	1
Landelijke Gemeenten	242	3	-	96	-

3.3.1.5. De antwoorden op vraag 4.e. ("Hoe heeft U de vis bereid ?") zijn vervat in bijlage 4.3.. De lijst van de belangrijkste der geciteerde bereidingswijzen met hun absolute frequentie (aantal antwoorden) werd eveneens opgenomen. Ter verduidelijking geven wij hier enkele bereidingswijzen die het meest voorkwamen :

(in % van het aantal antwoorden voor elke vissoort)

	<u>%</u>
<u>Kabeljauw</u>	
Gebakken met boter, citroen, peterselie, peper, zout	32
Gekookt, botersaus, mosterd, citroen	21
Gepaneerd met citroen en boter	9
Andere wijzen	38
	100 %
<u>Teng</u>	
Gebakken in de boter met citroen, peterselie, peper, zout	68
Gepaneerd, gebakken met boter, citroen, peper, zout	13
Andere wijzen	19
	100 %
<u>Dorade</u>	
Gebakken (eventueel in meel gewenteld) , boter en citroen	70
Andere wijzen	30
	100 %
<u>Pladijs</u>	
Gebakken, boter, zout, peper, citroen	61
Andere wijzen	39
	100 %

3.3.1.6. Antwoorden op vraag 4.f. :

"Met wat heeft U die zeevis geserveerd ? "

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	Groenten	Aardappelen	Deegwaren	Rijst	Andere	Alleen
Totale Steekproef	829	28	84	3	1	9	1
<u>Leeftijd</u>							
minder dan 35 jaar	211	32	80	3	1	13	1
35 - 50 jaar	295	31	83	2	1	10	-
meer dan 50 jaar	323	22	86	3	1	7	1
<u>Huisgezin</u>							
1 of 2 personen	317	25	84	4	1	7	1
3 of 4 personen	317	31	82	2	1	11	1
meer dan 4 pers.	195	27	86	1	-	10	1
<u>Kinderen</u>							
minder dan 7 jaar	194	31	81	2	1	13	1
7 - 15 jaar	259	28	83	2	-	12	-
zonder	457	26	84	4	1	8	1
<u>Sociale Klasse</u>							
A	65	39	80	2	2	15	2
B	377	28	85	2	1	9	1
C	387	26	83	4	1	9	-
<u>Gebied</u>							
2 Vlaanderen	198	39	91	2	-	5	-
Antwerpen + Limburg	257	25	72	8	1	16	-
Brussel	111	26	85	-	3	6	2
Wallonië	263	23	87	-	-	7	2
<u>Woonplaats</u>							
Grote Centra	254	25	83	4	2	8	1
Middelgrote Centra	333	33	83	2	-	11	1
Landelijke Gemeenten	242	24	85	3	-	8	1

3.3.1.7. Antwoorden op vraag 4.g.:

Kocht U de zeevis ?

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied				Woonplaats		
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2VI	A+L	Brus.	Wal.	G.C.	M.S.	Land.
a. ondervraagden	829	211	295	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Niet gereinigd	9	6	11	9	10	6	12	9	9	9	8	7	11	14	5	8	9	9	11	7
Gereinigd	91	94	90	90	90	94	88	91	91	91	92	93	89	86	95	91	91	91	90	93
in filets	36	41	35	34	35	38	37	43	39	34	32	36	38	31	37	28	44	32	34	44
in moten	29	26	30	29	28	31	26	24	29	30	34	31	25	26	24	43	29	38	24	25
in z'n geheel	25	25	23	26	26	24	25	23	23	27	29	26	23	28	32	21	17	20	30	22
in dozen	2	3	1	2	2	2	2	3	1	2	-	1	3	1	3	-	2	1	2	2

3.3.1.8. Antwoorden op vraag 5 :

"Wanneer eet U, over het algemeen, het meest zeevis ? "

(in % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	a. ondervraagden	Zomer	Winter	Hele jaar	's vrijdags	gelijk welke dag
Totale Steekproef	829	2	31	67	44	56
<u>Leeftijd</u>						
minder dan 35 jaar	211	3	29	68	37	63
35-50 jaar	295	1	32	67	44	56
meer dan 50 jaar	323	3	32	66	49	51
<u>Huisgezin</u>						
1 of 2 personen	317	2	31	67	46	54
3 of 4 personen	317	3	30	68	44	57
meer dan 4 pers.	195	2	32	66	42	59
<u>Kinderen</u>						
minder dan 7 jaar	194	2	29	70	39	61
7-15 jaar	259	1	34	65	43	58
zonder	457	3	30	67	47	53
<u>Sociale Klasse</u>						
A	65	2	20	79	37	63
B	377	2	29	69	44	56
C	387	3	34	63	46	54
<u>Gebied</u>						
2 Vlaanderen	198	2	18	80	57	43
Antwerpen + Limburg	257	3	28	69	35	65
Brussel	111	3	15	82	41	59
Wallonië	263	2	51	48	44	56
<u>Woonplaats</u>						
Grote Centra	254	2	26	72	44	56
Middelgrote Centra	333	3	29	68	50	50
Landelijke Gemeenten	242	1	40	59	36	64

3.3.2. KWALITATIEVE WAARNEMINGEN *

Door hun aard zijn deze gegevens voornamelijk "kwantitatief" en konden dus slechts af en toe worden waargenomen tijdens de eerste fase van het onderzoek. De lezer wordt in dit verband verwezen naar de voorgaande opmerkingen m.b.t. de invloeden die de verbruiks-frequentie en de "gewoonten" van de verbruikster bepalen. Verder kunnen deze waarnemingen worden aangevuld met enkele opmerkingen betreffende één der belangrijkste concurrenten van de vis : het vlees.

Dit voedingsmiddel is, meer dan de vis, geworteld in onze gebruiken en gewoonten :

"... we zouden het misschien zonder vis kunnen stellen, maar zeker niet zonder vlees..."

"... bij ons geen goed eten zonder vlees en gevogelte..."

.....

Het vlees wordt tevens beschouwd als :

"... vaster, voedzamer..."

"... een vollediger voedingsmiddel... 100 g vlees geeft meer kracht dan 100 g vis ..."

.....

Vele huisvrouwen verraden hun beperkte ervaring met vis door de volgende opmerkingen :

"... vlees meer variatiemogelijkheden biedt..."

"... er allerlei soorten vlees zijn ..."

"...(vlees) gemakkelijker te combineren is... er passen veel groenten bij..."

.....

Bovendien dient opgemerkt dat iedere "hoofdschotel" (eieren, gevogelte, deegwaren...) als mogelijke concurrent van vis wordt beschouwd.

*Verricht tijdens de eerste fase van dit onderzoek

Nog één opmerking, die, hoewel gemaakt door een huisvrouw tijdens de eerste fase van het onderzoek, een zeer juiste indruk geeft van de mening van de meerderheid der geïnterviewden :

"... ik zou graag vaker vis eten ... ik zou hem telkens anders klaarmaken en misschien zelfs andere vissoorten kopen, als ik maar wist hoe ze klaar te maken; maar ik heb niet veel tijd om in kookboeken te bladeren, dus..."

.....

3.3.3. KWANTITATIEVE WAARNEMINGEN (cfr. tabellen van 3.3.1.)

(Antwoorden op vraag 4.a.)

In de samenstelling van de laatste vismaaltijd komt kabeljauw op de eerste plaats : bijna de helft van de verbruiksters zou er gegeten hebben. Daarop volgen tong en dorade, elk klaargemaakt door ongeveer 10 % van de verbruiksters.

De andere vissoorten schijnen minder vaak voor te komen in de laatste vismaaltijd :

- Kabeljauw zou meer liefhebbers tellen in de provincies Limburg en Antwerpen dan in Wallonië.
- Tong daarentegen zou het meest in Brussel en Wallonië gekozen zijn geworden tijdens de laatste visbereiding. De faktor klassenniveau schijnt bovendien een zekere rol te spelen in het verbruik van deze vis, aangezien 18 % van de huisvrouwen van groep A deze vissoort op hun laatste menu zouden hebben gezet, tegen slechts 9 in groep C.
- Dorade zou door 1/5 van de Waalse huisvrouwen verbruikt zijn geworden tijdens de laatste vismaaltijd. Een hoge verhouding dus, vergeleken met de resultaten in de nederlandstalige zones.
- 11 % van de laatste vismaaltijden in de beide Vlaanderen bestonden uit piadijs. In Wallonië en Brussel ligt dit cijfer aanzienlijk lager; slechts 2 %.

* * *

(Antwoorden op vraag 4.b.)

Twee derde van de verbruiksters van zeevis zou vis voor het middagmaal hebben opgediend, de laatste keer dat ze hem hebben gegeten. Deze verhouding schijnt nog toe te nemen (75 %) bij oudere verbruiksters (boven de 50 jaar), alsook in de twee Vlaanderen en Brussel (eveneens 75 %).

Daarentegen, hoe dichtër men bij de laagste klassen komt, hoe minder vis er 's middags op tafel komt. Zo zouden 75 % van de huisvrouwen van groep A hun laatste vis 's middags hebben opgediend, tegen slechts 58 % in groep C. Tenslotte kunnen we hier nog aan toevoegen dat gevallen van verbruik buiten de middag- en avondmaaltijd praktisch niet voorkomen (2 %).

* * *

(Antwoorden op vraag 4.c.)

In bijna alle gevallen zou de ondervraagde huisvrouw zelf mee-aangezeten hebben aan de laatste vismaaltijd voor het gezin. Meestal (80 % van de gevallen) was de echtgenoot aanwezig, terwijl de kinderen meeaten in ongeveer 60 % van de gevallen. Personen buiten het gezin zouden slechts hebben meegegeten in 1 geval op 10.

Wat betreft de verschillende indelingen kan het volgende worden opgemerkt :

- de aanwezigheid van de echtgenoot is zeldzamer in de verbruikersgezinnen van 1 of 2 personen (66 % van de ondervraagde groep), daar waar de vrouw ouder is (68 %) en daar waar er geen kinderen zijn onder de 15 jaar (7 maal op 10). Ditzelfde geldt voor de verbruikersgezinnen van groep C (3 keer op 4), alsook voor Brussel (66 %). In de grote steden tenslotte, schijnt de aanwezigheid van de echtgenoot op de laatste vismaaltijd zeldzamer te zijn (73 % van de ondervraagde groep) dan in de plattelandssektor (85 %).
- de aanwezigheid van kinderen is zeldzamer in de oudere gezinnen (32 %), de kleine gezinnen (12 % van de gevallen) en daar waar er geen kinderen onder de 15 jaar zijn (1 keer op 3).
- de aanwezigheid van andere personen op deze laatste maaltijd schijnt groter te zijn in gezinnen zonder kinderen van minder dan 15 jaar (10 % van de gevallen) dan in gezinnen met kinderen tussen 7 en 15 jaar (50 % van de gevallen).

* * *

(Antwoorden op vraag 4. d.)

In de meeste gevallen zouden de ondervraagde huisvrouwen deze laatste visschotel als hoofdmaaltijd hebben opgediend. Ook hier vindt men, voor elk van de verschillende indelingen, weinig verschillen die statistisch gezien belangrijk zijn.

* * *

(Antwoorden op vraag 4. e.)

De vermelde bereidingen hebben geen kommentaar nodig ; eens te meer bevestigen ze de beperkte en stereotiepe kennis van de Belgische huisvrouw wat betreft de bereiding van de verschillende vissoorten.

* * *

(Antwoorden op vraag 4. f.)

In de regel zou men vis niet alleen opdienen : meer dan 80 % van de ondervraagde huisvrouwen beweren hem te hebben geserveerd met aardappelen, terwijl ongeveer 30 % hem met groenten zouden hebben klaargemaakt. Deegwaren en rijst zouden heel wat minder succes hebben.

De verbruiksters van meer dan 50 jaar schijnen minder bereid te zijn om hun vis met groenten op te dienen. De huisvrouwen uit Oost- en West-Vlaanderen zouden deze combinatie meer op prijs stellen (38 % van de gekozen groep) dan de Waalse (23 %) of Antwerpse en Limburgse (25 %) huisvrouwen.

Huisvrouwen van de provincies Antwerpen en Limburg schijnen minder neiging te hebben om hun vis met aardappelen te serveren (72 %) dan die in andere streken van het land. Diezelfde huisvrouwen daarentegen, zouden hun vis met andere voedingswaren serveren in een veel hogere verhouding dan elders (16 %).

* * *

(Antwoorden op vraag 4.g.)

De grote meerderheid van de ondervraagde verbruiksters zou haar laatste vis schoongemaakt hebben gekocht. Desondanks schijnt de verhouding van huisvrouwen die hun vis schoongemaakt kopen kleiner te zijn in Vlaanderen (86 %) dan in het overige gedeelte van het Vlaamse land (95 %). Meer dan 35 % van de ondervraagde huisvrouwen zou hun vis schoongemaakt in filets hebben gekocht, terwijl de schoongemaakte vis, heel en in moten, ongeveer evenveel sukses zou hebben bij de huisvrouwen (25 en 29 %).

* * *

(Antwoorden op vraag 5)

Voor 2 op de 3 huisvrouwen schijnt het seizoen helemaal geen invloed te hebben op het verbruik van vis, aangezien ze beweren vis het hele jaar door te eten. Daarentegen zou ongeveer 30 % van de verbruiksters de winter verkiezen boven de zomer (deze laatste wordt door hen niet beschouwd als een echt konsumptie-seizoen).

Vele huisvrouwen zouden helemaal geen rekening houden met de dagen van de week (56 %), alhoewel 45 % onder de invloed schijnen van de traditionele vrijdag.

Wallonië zou gevoeliger zijn aan de invloed van seizoenen voor het visverbruik : ongeveer de helft van de ondervraagde personen beweren het liefst vis in de winter te eten.

Wat betreft de keuze van een bepaalde dag in de week zou een onderscheid bestaan tussen de twee Vlaamse streken : Oost- en West-Vlaanderen zouden gevoeliger zijn aan de vrijdag-traditie dan de provincies Antwerpen en Limburg.

3.4.

AANKOOPPLAATSEN

3.4.1. Antwoorden op vraag 6. :

" Waar koopt U zeevis ? "

(In % van het aantal ondervraagden van de onderzochte groep)

	Totale Steek- proef	Leeftijd			Huisgezin			Kinderen			Sociale Klasse			Gebied			Woonplaats			
		-35	35-50	+50	1-2	3-4	+4	-7	7-15	zonder	A	B	C	2 VI	A+L	Brus.	Wal.	G.C.	M.S.	Land
a. ondervraagden	829	211	295	323	317	317	195	194	259	457	65	377	387	198	257	111	263	254	333	242
Viswinkelier	45	43	46	44	48	47	35	43	38	48	48	47	42	51	39	60	40	56	45	32
Supermarkt/Groot warenhuis	20	21	21	17	19	20	20	20	20	20	26	20	18	5	20	37	23	32	13	16
Ambulante vishandelaar	19	19	19	20	17	15	30	19	25	18	14	18	22	25	14	5	27	8	15	38
Markt	16	15	16	16	17	15	15	17	16	15	15	14	17	19	21	6	12	11	21	13
Viscolli	2	2	1	2	1	2	2	2	3	1	-	2	1	1	3	-	2	-	2	3
(Restaurant)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	-	(1)	(2)	(1)	-	-	-	(1)	-	-	-	-
Elders	7	6	5	8	7	7	5	7	6	7	2	7	7	11	6	5	5	3	9	6

3.4.2. KWALITATIEVE WAARNEMINGEN *

Om absoluut zeker te zijn, verse vis te kunnen kopen, gaat de verbruikster in hoofdzaak naar de VISWINKEL :

"...de enige specialist die te vertrouwen is ..."

"... daar krijg je de beste vis..."

"... variatie..."

"... de vis is er goed gepresenteerd ..."

"... dan ben je zeker altijd verse vis te krijgen..."

.....

De viswinkel staat, in de ogen van de huisvrouw, gelijk met de beenhouwerij, doch zij stelt ten opzichte van de vishandelaar hogere eisen :

"... de winkel moet onberispelijk zijn..."

"... een witte schort, zo zuiver als in een kliniek..."

"... een kwestie van hygiëne, de togen moeten zuiver en netjes zijn, niets is meer besmettelijk dan vis... een koelkast is trouwens een garantie..."

.....

Erkend wordt, dat de meeste vishandelaren aan de eisen voldoen :

"... meestal is het er zuiver, weinig onaangename geuren..."

"... dank zij koelkasten, plastic en ander modern materiaal zijn viswinkels dikwijls heel erg zuiver..."

"... de mijne is op en top zuiver..."

.....

* Verricht tijdens de eerste fase van dit onderzoek.

Wel wordt echter betreurd dat er niet méér viswinkels zijn :

"... 20 slagers voor één viswinkel !..."

"... als je de buurt niet kent zul je meteen een slager vinden, maar voor een viswinkel moet je ver gaan zoeken ..."

.....

* * *

De SUPERMARKT (of ander "groot oppervlak") schijnt voordelig te zijn wat de "prijs" betreft :

"... de supermarkten bieden voordeligere prijzen..."

"... de viswinkel is altijd duurder ..."

.....

doch men is minder zeker voor wat betreft de versheid en de kwaliteit van de aldaar verkochte vis :

"... er wordt veel verkocht, het zou dus altijd vers moeten zijn... maar toch krijg je daar meestal tweede keuze..."

"... de vis is niet vers..."

"... de geur is er minder sterk omdat het een grote winkel is, maar als je goed reukt, dan stinkt de vis..."

.....

* * *

Wat de kwaliteit betreft, worden de MARKT en AMBULANTE VISHANDELAARS volstrekt gelijkgesteld, en over het algemeen als "weinig hygiënisch" aangezien :

"... al het stof zet zich vast op de vis..."

"... staat bloot aan stof en vliegen..."

"... de vis wordt in krantenpapier verpakt, dat is ongezond..."

"... iedereen kan er met de handen aankomen..."

"... de vis ligt daar allemaal door elkaar, iedereen kan er zo maar aan..."

.....

* * *

Het VISCOLLI schijnt nog zeer weinig bekend te zijn. Toch schijnen sommigen er zeer tevreden over :

"... altijd heel vers..."

"... het is aangenaam gepresenteerd..."

en "... biedt variatie ..."

.....

Toch brengt dit systeem wel enige terughoudendheid teweeg. Typisch hiervoor is volgende uitroep, die dikwijls werd herhaald :

"... wat ?.. kun je niet kiezen ?..."

3.4.3. KWANTITATIEVE WAARNEMINGEN (cfr. tabel van 3.4.1.)

Deze waarnemingen bevestigen onze kwalitatieve waarnemingen. De ondervraagde huisvrouwen schijnen een speciale voorkeur te hebben voor de winkel : 45 % beweren daar hun vis te kopen.

Supermarkten/grote warenhuizen, ambulante vishandelaars en de markt schijnen alle even belangrijk te zijn (bezocht door 15 tot 20 % van de verbruiksters).

Viscolli schijnen helemaal de gunst niet te genieten van onze huisvrouwen, gezien slechts een kleine minderheid (2 %) er beroep op doet.

De verbruiksters van Brussel zouden vaker beroep doen op de viswinkel (60 %) dan de Waalse, Antwerpse en Limburgse verbruiksters. Op het platteland zou dit distributiekanaal minder succes hebben (slechts 1 op 3 huisvrouwen). In Vlaanderen schijnt men minder op supermarkten/grote warenhuizen beroep te doen voor de aankoop van vis (5 % van de ondervraagde groep) dan in het overige deel van het land. In grote steden vindt men de meeste liefhebbers van dit distributiekanaal (1 op 3 huisvrouwen).

Grote gezinnen zouden vaker beroep doen op ambulante vishandelaren (ongeveer 30 %). Hetzelfde verschijnsel vindt men op het platteland, waar 38 % van de verbruiksters ditzelfde distributiekanaal gebruiken. Brusselse huisvrouwen daarentegen schijnen noch de ambulante handelaar, noch de markt op prijs te stellen (elk bezocht door 5 en 6 % van de ondervraagde groep, daar waar in Vlaanderen het bezoek aan de markt ongeveer 20 % bedraagt). Ook zou de markt meer succes hebben in middelgrote steden (20 % van de ondervraagde groep, tegen slechts 10 % in de grote steden).

ONDERZOEK ZEEVISVERBRUIK

=====

" in twee woorden samengevat "....

1. BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN

a) Kennis (pag. 12 tot 18)

De onwetendheid van het publiek omtrent vis is erg groot. Men kent weinig vissoorten en over de soorten die men kent heeft men vaak valse of onvolledige voorstellingen. Sommige vissoorten zijn uiteraard beter gekend dan andere.

b) Verbruik (pag. 19 tot 25)

Het visverbruik ligt te laag. Er zijn te weinig "regelmatige viseters" (circa de helft der ondervraagden had de voorbije week vis gegeten) en ze eten te weinig vis (de grote meerderheid slechts éénmaal per week). Traditie en bereidingswijzen spelen een belangrijke rol (zie ook punt e).

c) "Viskeuken" (pag. 26 tot 43)

De "viskeuken" geeft blijk van weinig verbeelding; dezelfde soorten vis en dezelfde recepten komen terug.

De "vrijdag" en het seizoen spelen een rol, maar niet voor iedereen. Vis wordt gewoonlijk gereinigd gekocht.

d) Beyoerading (pag. 44 tot 50)

De viswinkel is veruit de belangrijkste leverancier van vis. De andere leveranciers staan ± gelijk.

Het publiek neemt t.o.v. de visleverancier een duidelijke - en veeleisende - houding aan (hygiëne en versheid).

c) Houding of psychologische gesteldheid (pag. 51 tot 61)

In de houding t.o.v. vis spelen volgende factoren een dominerende rol :

gezondheid : positief
variatie : positief en negatief
traditie : positief en negatief

Versheid, graten en prijs zijn de voornaamste remmen.

Belangrijke opmerking:

Uiteraard stellen we alle mogelijke interessante verschillen vast tussen de kategoriën van verbruikers. Die verschillen gaan van klein tot groot. Hun betekenis is min of meer duidelijk. Wat we ermee -
craan doen moet het onderwerp uitmaken van een diepgaand gesprek tussen comité en bureau.

2. ALGEMENE KONKLUSIE EN STRATEGIE

A. De markt heeft groeipotentieel;

- a) er zijn nog veel mensen die geen -of weinig- vis eten. We kunnen dus groeien door rekrutering van nieuwe verbruikers.
- b) de mensen die vis eten zitten bijlange niet aan het plafond van hun viskonsumptiemogelijkheden. We kunnen dus groeien door opdrijving van de frequentie (tweede visdag in de week).
- c) we kennen de factoren die de viskonsumptie in de hand werken en ook deze die de konsumptie tegenwerken...
- d) beter nog, die factoren zijn beïnvloedbaar. We moeten ons niet bij de feiten neerleggen. We kunnen de positieve opbouwen en de negatieve afbouwen.

B. Strategie

a) De positieve punten opbouwen;

1. gezondheid : informatie en propaganda
2. variatie = informatie over vissoorten en recepten

b) De negatieve punten afbouwen;

1. onwetendheid/vooroordelen t.o.v. variatie-mogelijkheden.
2. gefundeerde - of niet gefundeerde - angst voor vis die niet 100 % vers is (frekwentie van aanvoer) .
3. onwetendheid/vooroordelen t.o.v. prijs .
4. echt of vals "minder hygiënisch" imago van sommige types van verkooppunten .
5. onwetendheid over nabijheid van verkooppunt.

A P P E N D I X

1. Regionale verschillen

- a) Procentueel vindt men meer viseters in Brussel (94 % der ondervraagde Brusselaars). Dan volgen Antwerpen en Limburg (84 %) en de twee Vlaanderen en Wallonië (80 %) (p. 20)
- b) In de Vlaanderen zijn er procentueel (61 %) meer viseters die de voorbije week vis gegeten hebben.
Hierna komen Antwerpen en Limburg met 58 %, Brussel met 55 % en Wallonië met 41 %.
De visconsumptie is het grootst in grote en middelgrote centra (p.21).
- c) In Wallonië wordt door 94 % der viskonsumenten eenmaal per week vis gegeten. Dan volgen de twee Vlaanderen (84 %), Antwerpen en Limburg (77 %) en Brussel (69 %). Tweemaal per week vis eten treft men in verhouding tot het aantal viskonsumenten het meest aan in Brussel (28 %), Antwerpen en Limburg (17 %) en de twee Vlaanderen (14 %), 4 % in Wallonië (p.22).
- d) Het visverbruik situeert zich in heel het jaar, behalve in Wallonië waar 51 % vooral vis in de winter eet tegenover 48 % gedurende het hele jaar (p. 37).
- e) Vis wordt vooral gekocht in de viswinkel. De supermarkt/ groot warenhuis is minder in trek in beide Vlaanderen, de ambulante vis-handelaar en de markt minder in Brussel (p.45).
- f) Er zijn relatief meer Walen die vis niet altijd vers vinden (52%) dan mensen uit Vlaanderen (41 %). In Antwerpen en Limburg (30 %) en Brussel (28 %) ligt dit cijfer lager.
De Waalse huisvrouwen ondervinden de grootste moeilijkheden om hem te combineren (35 %) (p. 54).

2. De belangrijkste cijfers

a) De geïnterviewde groep

- van de 1.000 geïnterviewde aten er 829 (83 %) vis (p.20)
- van deze 829 aten er 440 (53 %) vis in de week voor het interview (p.21)
- van deze 440 aten er 361 (82 %) eenmaal en 66 (15 %) tweemaal (p.22).
- de geïnterviewde groep (1.000) kent vooral kabeljauw (85 %) tong (53 %), pladijs (33 %), dorade (26 %), schelvis (24 %), rog (23 %) enz. (p. 13).

b) De meest verbruikte vissoorten zijn in rangorde van hun belangrijkheid (p. 27-30): (uitgedrukt in % - basis 829 = 100)

	2 Vi.	A + L	Br.	W.	Tot.
a) Kabeljauw	46	55	43	40	47
b) Tong	12	9	22	18	14
c) Dorade	8	4	10	19	10
d) Pladijs	11	7	2	2	6
e) Schelvis	1	5	-	4	3
f) Haring	4	3	5	2	3

NOTA:

65 % der konsumenten eet vis 's middags, 34 % 's avonds (p.31), voor 97 % als hoofdschotel (p.33) en met aardappelen (84%) of groenten (28%) (p.35).

In 97 % der gevallen at de huisvrouw mee, in 80 % de echtgenoot en in 5 % kinderen (p.32).

De viskonsumptie loopt over het hele jaar (67 %), voor sommigen eerder in de winter (31 %) (p.37). Het laatste situeert zich het sterkst Wallonië.

- c) De vis wordt gekocht in rangorde van belangrijkheid via (p.45)
(829 = 100)

	2 Vl.	A + L	Br.	W.	Tot.
a) Viswinkel	51	39	60	40	45
b) Supermarkt/groot warenhuis	5	20	37	23	20
c) Ambulante vishandelaar	25	14	5	27	19
d) Markt	19	21	6	12	16
e) Viscolli	1	3	-	2	2

NOTA:

47 % der konsumenten eet vis omdat hij gezond is (taak der zorgzame huisvrouw p. 53), 41 % om afwisseling te brengen (zie p. 52).

Van de 1.000 geïnterviewden vindt 40 % dat vis niet altijd vers is, 39 % dat hij te duur is en 37 % dat hij te veel graten bevat (p. 54).

De houding t.o.v. diepvriesvis mag positief worden genoemd (p.63).

De voordelen van gerookte vis zijn niet goed gekend (52 % van 1.000 geïnterviewden), 32 % koopt hem omdat hij makkelijk bewaart; rolmops, haringfilets en vis in dozen genieten een grotere bekendheid en worden eveneens gekocht omdat ze makkelijk bewaren (p.69-71).

Gerookte vis wordt minder uit koeltoog gekocht (16 % op 1.000) dan rolmops/haringfilets (38 %) (p.76-77).